

MĚSTSKÉ MUZEUM
V DOBRUŠCE

LISTOPAD 1965

Kulturní kalendář
DOBRUŠKA

JAN DVOŘÁČEK

Podnět k tomuto článku dal dopis ředitelství střední průmyslové školy sklářské v Kamenickém Šenově ze dne 23. září 1965, adresovaný Městskému národnímu výboru v Dobrušce, v němž ředitel školy Josef Khýn a Karel Rybáček, předseda přípravného výboru oslav, píše:

„Vážení soudruzi, obracíme se na Vás ve věci zakladatele zdejší školy Jana Dvořáčka, který byl rodákem Vašeho města.

Jan Dvořáček byl pověřen před 110 lety tehdejším místodržitelem hrabětem Chotkem, aby založil zlejší sklářskou školu.

Nyní k tomuto významnému výročí připravujeme celou řadu akcí, které mají dokumentovat světoznámost a tradici nejstarší sklářské školy na světě.

Při té příležitosti se obracíme na Vás s prosbou, zda by bylo možné v kronice nebo v matrice zjistit jakoukoliv zprávu o Janu Dvořáčkovi, akademickém malíři, který podle dochovaných německých zápisů pochází z Dobrušky. Chystané oslavy 110 let založení školy připadají na příští rok, sháníme proto podklady pro připravovanou výstavu skla.

Výstava skla bude jednak v Kamenickém Šenově a jednak celostátní výstava v Jablonci nad Nisou, a to v měsíci červenci až září 1966. Zajímáme se také o dům (rodný – doplnil C) zakladatele naší školy“.

A taková jeť odpověď:

Jan Dvořáček se narodil před 140 lety dne 30. listopadu 1825 v Dobrušce. Málokdo ví, že to byl akademický malíř a první ředitel sklářské školy v Kamenickém Šenově.

Marně bychom však hledali v Dobrušce jeho rodný domek. Stál před lety v Opočenské ulici, jejíž nivó bylo tenkrát o mnoho níže než nyní a proto k jednotlivým domkům vedlo vždy několik schodů. Po obou stranách ulice byly nehezke příkopy. V těch místech, kde začíná Nádražní ulice, končila řada šesti stodol, z nichž posledních pět odstranil dne 8. června 1909 požár. Stodoly hyzdily cestu k nádraží místní dráhy, na níž byl dne 1. listopadu 1908 zahájen provoz.

Doba pro požár byla volena opravdu vhodně: v červnu zely stodoly jistě prázdnotou.

Ópočenská ulice byla upravována teprve v letech 1886 a 1887. Byla značně zvýšena, místy více než o 1 metr, takže schůdky vedoucí k jednotlivým domkům zmizely a dne 11. února 1886 se usnesl Okrašlovací spolek zřídit v Dobrušce park.

Tam, kde je nyní závod Fruta, byly dříve tři domky. Měly čísla popisná 21/b, 22/b a 23/b. Pozdější přechíslování všech domů označilo je čísla 94, 95 a 96. Byly zbořeny, aby udělaly místo továrně na likéry, kterou roku 1891 založil starosta města Dobrušky Josef Archleb.

Domek, jenž nesl číslo popisné 23/b, později 96, koupili dne 25. dubna 1825 za 1.000 zl. konvenční měny manželé Josef a Anna Dvořáčkovi od Josefa Čiháčka. A v tomto domku se téhož roku dne 30. listopadu Jan Dvořáček narodil.

Alois Beer, soustružník a kronikář města Dobrušky, se na Jana Dvořáčka dobře pamatuje. Píše o něm v sešitě označeném Ópočenská ulice na str. 41 a 42 toto:

„Jan již co chlapec byl miláčkem v rodině, ve škole i jinde. Za jeho slušné chování oblíbil si Jana kníže pán, an jezdíval kolem, zastavil se u starýho Dvořáčka, který jsa dovedný klempíř a také maloval znaky a měl veškerou práci na panství a také byl jediný klempíř na 2 míle ve vřkolu“.

Dále Beer říká, že Jan vystudoval malířskou akademii v Praze za podpory opočenského knížete Colloredo Mannsfelda a že na státní útraty cestoval v Německu, Belgii a ve Francii.

Podle Populačního rejstříku města Dobrušky z roku 1840 měl Jan Dvořáček 4 sourozence: bratra Josefa, narozeného roku 1816 a 3 sestry, z nichž se Anna narodila roku 1811, Terezie roku 1818 a Františka roku 1828. Kreslířské nadání Janovo budilo všude pozornost.

Dát však chlapce na studie se klempíř Josef Dvořáček nemohl odvážit. V rodině bylo 5 dětí, nedostávalo se peněz a naděje na výdělky byla pramalá; Janovu otcí bylo již přes 60 let, narodil se r. 1780. Studium na malířské akademii umožnila Janovi podpora opočenského knížete. Po absolvování akademie se Jan živil jako domácí učitel kreslení v pražských šlechtických rodinách.

Roku 1856 byl povolán na sklářskou školu a jako

její první ředitel působil na ní až do roku 1885, kdy odešel do důchodu.

Podle Tomanova „Nového slovníku československých výtvarných umělců“ (3. vydání z roku 1947, str. 185) byl Jan Dvořáček žákem první malířské akademie v letech 1841–1846. Maloval žánry, historické a náboženské obrazy. Na Zemské jubilejní výstavě v Praze roku 1891 vystavoval tyto akvarely:

1. Pracovnice ze severočeských skláren
2. Kristus na kříži
3. Jaroslava ze Šternberka
poslední boj s Tatary

Jan Dvořáček zemřel v Teplicích roku 1898.

Jako první ředitel sklářské školy v Kamenickém Šenově měl velký vliv na tvůrčí činnost sklářské výroby v severních Čechách a možno říci, že český živel osobou dobrušského rodáka Jana Dvořáčka měl nemalý podíl na znamenité pověsti sklářského průmyslu v našem bývalém německém pohraničí.

Kromě Tomanova „Slovníku“ pojednává o Janu Dvořáčkovi Fr. Mareš v článku „Dobrušský umělec v Kamenickém Šenově“ (Bezděz I. 1930, 123) a vzpomíná naň i městský kronikář August Palme v článku „Direktor Professor Johann Dvořáček“ v publikaci „Jubiläumsbericht anlässlich des 80 jährigen Bestandes der deutschen Staatsfachschule für Glasindustrie in Steinschönau“. (Vydala sklářská škola v Kamenickém Šenově r. 1936).

Josef Cvrček.

PROSÍME, OPRAVTE SI: V říjnovém kulturním kalendáři byl v úvodním článku (třetí řádek od konce) uveden rok 1905 místo správného roku 1925.

POŘADY V LISTOPADU 1965

Úterý 2. listopadu 1965 v 17 hod. v sále ZK
v Sadech pionýrů

KURS TANCE *a společenské výchovy*
pro začátečníky

— v 19.30 hod. pořádá MV SČSP v zasedací síni
MěstNV přednášku s diafilmem
NAPŘÍČ NDR – II. část

Čtvrtek 4. listopadu 1965 v 19.30 hodin pořádá
MěstNV v zasedací síni

BESEDU S OBČANY

o zásobování potravinami a průmyslovým
zbožím

Pátek 5. listopadu 1965 v 18 hodin

LAMPIÓNOVÝ PRŮVOD DĚTÍ

Řazení průvodu v 17.45 hod. u ZDŠ
v ulici Fr. Kupky

— v 17 a ve 20 hodin v sále ZK v Sadech pionýrů
pohostinské představení souboru
Městských divadel pražských

OBĚTOVANÁ HELENA

V hlavních rolích této půvabné a vtipné kome-
die uvidíte zasloužilého umělce Václava Vydru,
Irenu Kačírkovou, Libuši Švormovou a Eduar-
da Cupáka.

Večerní představení je III. hra v předplatném.
Předprodej vstupenek v prodejně n. p. Kniha,
telefon čís. 111

Sobota 6. listopadu 1965 ve 20 hodin uvádí

Kino MěstNV v sokolovně barevný film
Z NEW YORKU DO TOKIA

Malá cesta kolem světa

Neděle 7. listopadu 1965 v 10 hodin

POLOŽENÍ VĚNCE U HROBU

RUDOARMEJCŮ V BÍLÉM ÚJEZDĚ

Odjezd autobusu z náměstí F. L. Věka
v 9.45 hod.

— od 14.30 hod. v sále ZK v Sadech pionýrů
NEDĚLNÍ ODPOLEDNÍ ČAJE

K tanci i poslechu hraje taneční orchestr ZK,
vede s. Kratěna

Kino MěstNV v sokolovně český barevný film
v sokolovně barevný film

Z NEW YORKU DO TOKIA

Malá cesta kolem světa – New York, Los Angeles, Montreal, Tokio

Pondělí 8. listopadu 1965 v 19.30 hod. v sále ZK
v Sadech pionýrů

SLAVNOSTNÍ VEČER K 48. VÝROČÍ VŘSR

V programu vystoupí soubory ZK

Úterý 9. listopadu 1965 v 17 hodin v sále ZK
v Sadech pionýrů

KURS TANCE *a společenské výchovy*
pro začátečníky

Čtvrtek 11. listopadu 1965 na náměstí v Dobrušce
VELKÝ MARTINSKÝ JARMARK

Sobota 13. listopadu 1965 ve 20 hodin
v sokolovně sovětský film

CESTA DO MANÉŽE

Slavný arménský klaun Leonid Jengibarov ze
souboru cirkusu Jerevan hraje titulní postavu
sovětského filmu, který je vyprávěním jeho
vlastního životního příběhu

Neděle 14. listopadu 1965 v 17 a ve 20 hodin
sovětský film

CESTA DO MANÉŽE

— v 19.30 hodin v sále ZK v Sadech pionýrů
výborná detektivní hra v provedení souboru
Divadla vítězného února z Hradce Králové

MARIE OCTOBRE

Je to napínavé střetnutí deseti různorodých
charakterů při hledání viníka. Představení je nej-
lepší inscenací tohoto souboru v posledních lé-
tech. Je to IV. hra v předplatném.

Předprodej vstupenek v n. p. Kniha

Úterý 16. listopadu 1965 v 8.30 hodin
PŘIVÍTÁNÍ CELOSTÁTNÍ ŠTAFETY
„PŘÁTELSTVÍ A MÍRU“
na náměstí F. L. Věka

— v 17 hodin v sále ZK v Sadech pionýrů
KURS TANCE a společenské výchovy
pro začátečníky

Středa 17. listopadu 1965 v 17 a ve 20 hodin
uvede Kino MěstNV v sokolovně
anglický film

PERNÝ DEN

Hrají a zpívají Beatles. Příplatek 2 Kčs
Rozšířeno o film START

Výtěžek představení bude věnován ve prospěch
slovenských krajů postižených povodní

Sobota 20. listopadu 1965 ve 20 hodin uvede
Kino MěstNV v sokolovně maďarský film
PROUD

Film o odpovědnosti, která se zrodila
příliš pozdě

Neděle 21. listopadu 1965 ve 14.30 hodin
v sále ZK v Sadech pionýrů
NEDĚLNÍ ODPOLEDNÍ ČAJE

K tanci a poslechu hraje taneční orchestr ZK,
vede s. Kratěna

— v 17 a ve 20 hodin v sále sokolovny
maďarský film
PROUD

Úterý 23. listopadu 1965 v 17 hodin
v sále ZK v Sadech pionýrů
KURS TANCE a společenské výchovy
pro začátečníky

Středa 24. listopadu 1965 ve 20 hodin
v sále ZK v Sadech pionýrů
VEČER MELODRAMŮ

v provedení souboru Divadla hudby
a poesie ZK

Sobota 27. listopadu ve 20 hodin v sále ZK
v Sadech pionýrů

VEČER NÁRODNÍCH PÍSNÍ

Koncert pěveckých souborů ZK
„Vlasta a Dobroš“

— Kino MěstNV v sokolovně uvede ve 20 hodin
český hudební film

KDYBY TISÍC KLARINETŮ

Zpívají a hrají: Jana Brejchová, Waldemar Ma-
tuška, Hana Hegerová, Karel Gott, Eva Pila-
rová, Jiří Suchý, Pavlína Filipovská, Rudolf
Cortéz a další.

Příplatek 1,- Kčs

Neděle 28. listopadu 1965 ve 14.30 hodin
v sále ZK v Sadech pionýrů

NEDĚLNÍ ODPOLEDNÍ ČAJE

K tanci a poslechu hraje taneční orchestr ZK,
vede s. Kratěna

— v 17 a ve 20 hodin uvede Kino MěstNV
v sokolovně český hudební film

KDYBY TISÍC KLARINETŮ

Příplatek 1,- Kčs

v Sadech pionýrů

Úterý 30. listopadu 1965 v 17 hodin v sále ZK

KURS TANCE *a společenské výchovy*
pro začátečníky

Změna programu vyhrazena. Filmy označené hvězdičkou
jsou mládeži přístupné na odpolední představení.

Předprodej v prodejně n. p. Kniha.

ZK JAS v Dobrušce upozorňujeme, že současně
probíhají také jazykové kursy:

NĚMČINA PRO ZAČÁTEČNÍKY

v pondělí a ve čtvrtek od 17 – 19 hodin

v pátek od 15 do 17 hodin

NĚMČINA PRO POKROČILÉ

v pátek od 17 do 19 hodin

ANGLIČTINA PRO ZAČÁTEČNÍKY

ve středu od 17 do 20 hodin

CHARAKTERISTIKA FILMŮ promítaných v listopadu 1965

Z NEW YORKU DO TOKIA

Malá cesta kolem světa:

NEW YORK 64 – Barevné a hýřící město
velkoměst

AUTOSTRÁDY V LOS ANGELES – 800.000 aut
v ulicích města

NAPŘÍČ KANADOU – Půvaby země javorového
listu

DOBRÝ DEN, TOKIO – Město mnoha
neznámých

CESTA DO MANÉŽE

Slavný arménský klaun Leonid Jengibarov, jehož jsme v souboru cirkusu „Jerevan“ poznali i v Praze, hraje titulní postavu tohoto sovětského filmu, který je vyprávěním jeho vlastního životního příběhu.

FERNÝ DEN

Film nás provází „perným dnem“ populární skupiny čtyř chlapců – skupiny Beatles.

V Liverpoolu žijí čtyři chlapci. Paul, John, George a Ringo – skupina „Beatles“. Jezdí hrát svou hudbu po celé zemi. Právě skončili vystupování v jednom městě a odjíždějí vlakem do Londýna. Jako obvykle je pronásledují stovky zfanatizovaných děvčat. – John, George a Ringo se konečně dostanou do vlaku a tam se setkávají s Paulem, vedle kterého sedí starý, velmi čistě upravený malý muž. Kdo je to? Pau-

lův dědeček John Mc Cartney. Manažér chlapců Norm odvede dědečka i svého pomocníka Shaka do jídelního vozu na kávu. Chlapci se zatím mají připravovat na své vystupování. Vypudí je však z kupé nepříjemný cestující a tak se všichni sejdou v jídelním voze. Po příjezdu do Londýna se ubytují v hotelu. Podle příkazu Norma mají třídít poštu od svých posluchačů, ale hoši se jdou raději pobavit do twist-klubu a dědeček si zase v číšnickém obleku zahraje v hazardním klubu na Lorda Johna Mc Cartneye. – Příští den prožívají chlapci v rušném ovzduší televizního studia – tiskové konference, zkoušky, líčení – to vše za vedení nervózního Norma a neurotického režiséra televizní show. A v pozadí všeho je pořád dědeček; překáží, ruší a popichuje Ringa. Jenom na chvilku mají chlapci volno – dětsky dovádějí na velkém poli, odkud je brzy vyžene majitel. Přitom se ztratí Ringo a připravená televizní show je ohrožena. Ringo zatím prožije několik hezkých chvil při procházce městem, ale potom stačí malé nedorozumění a je odveden na policejní stanici. Tam se sejde s dědečkem. Dědečkovi se podaří utéci a informuje v televizi, co se stalo. Ringo je propuštěn a chlapci hrají s velkým úspěchem v televizním studiu před publikem.

Vystoupení populárních „Beatles“ končí a chlapce čeká cesta do dalšího místa určení, při které je opět pronásleduje šílený dav fanoušků.

PROUD

Na břehu Tisy tráví prázdniny skupina pěti chlapců a dvou dívek z městečka. K maturantům se připojil i vysokoškolák z Budapešti. Ten den se nelišil od jiných prázdninových dní. Místní sportovní šampion Kareš soupeří s „panem medikem“ o přízeň sličné Böbe. Potápějí se v řece až ke dnu, vynořují se s rukama plnými říčního bahna. Ostatní nechtějí

zůstat pozadu. Plní bláznivé veselosti se seběhnou v lesíku a tančí kolem zapáleného ohniště.

Teprve tam si dívka Vadóc všimne, že s nimi není kamarád Gabi. Nespatriila ho vlastně už od oné války v řece. Marně ho všichni hledají až do noci. Mladí lidé se bojí pohlédnout do očí skutečnosti – Gabi se utopil. Tragická událost vyvolá v přátelích krizi svědomí a prověrku jejich vzájemných vztahů. Zdá se, že jejich přátelství nebylo dost pevné, aby mohlo přetrvat šok, který vyvolala smrt jednoho z nich. Přece však neštěstí přispělo k prohloubení jejich lidskosti a mravního vědomí.

KDYBY TISÍC KLARINETŮ

Film „Kdyby tisíc klarinetů“ je prakticky druhým českým muzikálem. Není sestaven pouze ze zajímavých hudebních čísel spojených náhodným textem. Má svou hlubokou myšlenku, ryze protiválečnou. Filmový příběh je postaven na groteskní možnosti přeměny zbraní v hudební nástroje. Hudební nástroje nemohou nikoho zabít, nikomu ublížit. A vojáci, jak se zdá, v těchto „zbraních“ nacházejí daleko větší zalíbení než v čemkoli jiném.

Film je koncipován jako velký televizní přenos z místa, kde došlo k fantastické proměně. Proti posádce je podniknuta trestná výprava, leč bezvýsledně. Nepomáhají ani zákroky ministra a zásah paradesantní jednotky, ani plány velitelů posádky, kteří se od této události distancují.

KULTURNÍ ZPRAVODAJ DOBRUŠKY

vydává Kulturní komise MěstNV v Dobrušce pravidelně
v prvních dnech měsíce. Uzávěrka pro každý měsíc do 15.

Změna programu vyhrazena.

MTZ 415 — N-11 51752